

prima instanță: V. Criucicova
instanța de apel: B. Bîrca, M. Moraru, T. Pelin

dosarul nr.2ra-3690/13

DECIZIE

04 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Valeriu Doagă
Judecătorii Iuliana Oprea, Ion Druță
Iurie Bejenaru, Ion Corolevschi

examinând recursurile declarate de către Sofia Timofti, Tudor Timofte și Ecaterina Timofte, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Sofiei Timofti, Ecaterinei Timofte și a lui Tudor Timofte împotriva Societății comerciale „MMVZ-Angro” societate cu răspundere limitată și Întreprinderii mixte „Călărași Divin” societate pe acțiuni cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea terenurilor de pământ, încasarea venitului ratat și repararea prejudiciului moral, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2013, prin care au fost respinse apelurile declarate de către Întreprinderea mixtă „Călărași Divin” societate pe acțiuni, Sofia Timofti, Tudor Timofte și Ecaterina Timofte și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Călărași din 16 noiembrie 2012,

c o n s t a t ă :

La 10 septembrie 2009, Procuratura raionului Strășeni a depus în interesele Sofiei Timofti o cerere de chemare în judecată împotriva SC „MMVZ-Angro” SRL și ÎM „Călărași-Divin” SA cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului de pământ.

În motivarea acțiunii a indicat că Sofia Timofti deține cu drept de proprietate terenul cu destinație agricolă cu suprafața de 0,50 ha, cu nr. cadastral 2534107285, care i-a fost repartizat în baza dispoziției primarului satului Pitușca, r-nul Călărași nr. 42 din 11 decembrie 2001.

Menționează că terenul menționat a fost acaparat ilegal de către SC „MMVZ-Angro” SRL prin procurarea masivă a loturilor de teren în perioada anilor 2004-2006 de la diferiți cetățeni din preajma s. Pitușca, r-nul Călărași.

Ulterior, terenurile procurate de la cetățeni de către SC „MMVZ-Angro” SRL, conform contractelor de arendă nr. 311, 312, 313 din 24 decembrie 2006 și nr. 12 din 28 februarie 2007, au fost transmise ÎM „Călărași-Divin” SA, care prelucrează aceste terenuri și pe care a fost plantată viță de vie, inclusiv și pe terenul ce aparține cu drept de proprietate reclamantei.

Consideră că prin acțiunile SC „MMVZ-Angro” SRL de acaparare a lotului de pământ cu suprafața de 0,50 ha, ce aparține cu drept de proprietate Sofiei

Timofti, a fost lezată dreptul ultimei de a-și exercita dreptul său de proprietate în deplină măsură.

Prin urmare, solicită obligarea pârâtelor să înlăture obstacolele în folosirea terenului de pământ cu nr. cadastral 2534107285, care aparține Sofiei Timofti cu drept de proprietate.

La 04 decembrie 2009, Sofia Timofti a depus o cerere de chemare în judecată suplimentară, prin care a solicitat încasarea de la pârâte a venitului ratat în sumă de 74 000 lei și a sumei de 10000 lei, în vederea reparării prejudiciului moral și obligarea pârâtelor să-i restabilească semnele de hotar a terenului de pământ și să-i restituie titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, indicând că de pe terenul de pământ, care-i aparține, recolta pînă la 8 tone de cartofi sau 2,5 tone de porumb. La data întocmirii cererii, la piețele și magazinele din or. Călărași, costul unui kg de cartofi constituia 4 lei, iar al unui kilogram de porumb constituia 2 lei.

La 05 noiembrie 2009, Tudor Timofte a depus o cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Călărași Divin” SA cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea terenurilor de pământ, încasarea venitului ratat și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că conform titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 2534107283, 2534107284 și 2534105320, eliberate de către Primăria s. Pitușca la 14 decembrie 2001 și 30 martie 2007, familiei sale îi aparțin trei terenuri de pământ arabil, cu suprafața totală de 1,502 ha, situate pe teritoriul s. Pitușca, r-nul Călărași.

Susține că de pe aceste terenuri ei căpătau anual cîte 7,5 tone de porumb, 2 tone de grîu și pînă la 7-8 tone de cartofi.

Afirmă că în toamna anului 2005, conducerea ÎM „Călărași Divin” SA i-a propus să vîndă terenurile menționate la un preț simbolic, însă el nu a fost de acord. Necătînd la aceasta, pârâta a ocupat samavolnic terenurile și a plantat pe acestea viță de vie.

Invocă că la toate cererile sale de a elibera terenurile de pământ menționate, pârâta îi propunea negocieri.

Astfel, timp de 4 ani plătind impozite și alte obligațiuni față de stat pentru terenurile menționate, nu poate să se folosească de ele, prin ce consideră că i-au fost cauzate daune materiale și morale.

Prin urmare, solicită încasarea de la pârâtă a venitului ratat în sumă de 161000 lei, obligarea pârâtei să-i restabilească semnele de hotar și să nu-i pună obstacole în folosirea terenurilor menționate, repararea prejudiciului moral în sumă de 30000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătorei Călărași din 18 februarie 2010 pricinile au fost conexate într-o singură procedură.

Prin hotărârea Judecătorei Călărași din 07 septembrie 2010 acțiunea Sofiei Timofti a fost admisă parțial și au fost obligate SC „MMVZ-Angro” SRL și ÎM „Călărași-Divin” SA să nu creeze Sofiei Timofti obstacole la folosirea terenului de pământ cu nr. cadastral 2534107285, cu suprafața de 0,5001 ha din s. Pitușca, r-nul Călărași, iar în rest acțiunea a fost respinsă. A fost respinsă acțiunea lui Tudor Timofte.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2011 au fost respinse apelurile declarate de către Sofia Timofti și Tudor Timofte și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 ianuarie 2012 au fost admise recursurile declarate de către Tudor Timofte și Sofia Timofti, au fost casate decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a fost restituită pricina spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

La 03 iulie 2012, Ecaterina Timofte a depus o cerere de intervenire în proces, solicitând încasarea de la ÎM „Călărași Divin” SA a venitului ratat în sumă de 53666 lei și obligarea pârâtei să nu-i pună obstacole în folosirea terenului de pământ cu suprafața de 0,50 ha, cu nr. cadastral 2534107284, situat pe teritoriul satului Pitușca.

În cadrul examinării pricinii în primă instanță, Tudor Timofte și-a concretizat pretențiile, solicitând încasarea venitului ratat în sumă de 107588 lei și a sumei de 30000 lei, în vederea reparării prejudiciului moral.

Prin hotărârea Judecătorei Călărași din 16 noiembrie 2012 acțiunea a fost admisă parțial și au fost obligate SC „MMVZ-Angro” SRL și ÎM „Călărași Divin” SA să nu creeze obstacole la folosirea de către Sofia Timofti a terenului agricol cu suprafața de 0,5001 ha, cu nr. cadastral 2534107285, de către Ecaterina Timofte a terenului cu suprafața de 0,5001 ha, cu nr. cadastral 2534107284 și de către Tudor Timofte a terenului cu suprafața de 0,4999 ha, cu nr. cadastral 2534107283, situate în extravilanul s. Pitușca, r-nul Călărași. În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. A fost încasat de la ÎM „Călărași Divin” SA în beneficiul lui Tudor Timofte taxa de stat în sumă de 8145 lei și în beneficiul Ecaterinei Timofte taxa de stat în sumă de 1610 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2013 au fost respinse apelurile declarate de către ÎM „Călărași Divin” SA, Sofia Timofti, Tudor Timofte și Ecaterina Timofte și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 17 septembrie 2013, Sofia Timofti a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la încasarea de la ÎM „Călărași-Divin” SA și SC „MMVZ-Angro” SRL a venitului ratat în sumă de 74000 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 2760 lei.

Recurenta Sofia Timofti, în motivarea recursului, a indicat că nu este de acord cu hotărârile judecătorești. Instanța de apel, respingând pretenția cu privire la încasarea venitului ratat, greșit a concluzionat că ea s-a adresat în judecată numai după 4 ani și că prin acțiunile lor, intimatele au sporit considerabil valoarea terenului, sădind pe el viță de vie, deoarece aceste circumstanțe nu rezultă din materialele dosarului.

Susține că instanțele judecătorești au neglijat constatările Curții Supreme de Justiție, care prin decizia din 11 ianuarie 2012 a stabilit că terenul, care-i aparține, a fost ocupat de către intimate abuziv și pînă în prezent, îl dețin ilegal, fapt care îi permite să pretindă la încasarea venitului ratat.

La 17 septembrie 2013, în termenul prevăzut de lege, Tudor Timofte a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri cu privire la obligarea ÎM „Divin Călărași” SA și SC „MMVZ-Angro” SRL de a nu-i pune obstacole în

folosirea terenului de pământ cu nr. cadastral 2544105320, situat în extravilanul s. Pitușca, r-nul Călărași și încasarea de la ÎM „Divin Călărași” SA și SC „MMVZ-Angro” SRL a venitului ratat în sumă de 107588 lei și a cheltuielilor de judecată.

Recurentul Tudor Timofte, în motivarea recursului, a indicat că hotărârile judecătorești sunt neîntemeiate. Menționează că concluziile instanțelor judecătorești precum că el nu a prezentat probe, ce ar confirma că terenurile în litigiu îi aparțin, sunt tendențioase, deoarece el a prezentat titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral 2534107283, 2534107284 și 2544105320, prin care se confirmă că lui și familiei sale îi aparțin 3 terenuri de pământ cu suprafața totală de 1,5 ha, care au fost ocupate abuziv de către intimat.

Menționează că el pînă în prezent achită toate impozitele pentru aceste terenuri și prin adresările sale în procuratură și în instanța de judecată confirmă faptul că el niciodată nu a dat acordul ca terenurile în litigiu să fie prelucrate de către intimată.

Sușține că instanțele judecătorești, făcând trimitere la depozițiile martorului V. Suruceanu precum că terenurile de pământ nu erau prelucrate și că el a dat acordul să fie prelucrate de ei, nu au luat în considerație că acest martor este angajatul ÎM „Călărași Divin” SA și, astfel, depozițiile acestuia urmau a fi apreciate critic.

La 17 septembrie 2013, în termenul prevăzut de lege, Ecaterina Timofte a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri cu privire la încasarea de la ÎM „Călărași Divin” SA și SC „MMVZ-Angro” SRL a venitului ratat în sumă de 53666 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 1205 lei.

Recurenta Ecaterina Timofte, în motivarea recursului, a indicat că nu este de acord cu hotărârile judecătorești. Instanțele judecătorești nu au luat în considerație faptul că terenul a fost acaparat abuziv, cu încălcarea prevederilor art. 316 din Codul civil și din vina intimatelor nu a fost întocmit un document, care ar confirma dacă era sau nu prelucrat terenul în litigiu la acel moment.

Menționează că instanțele judecătorești nu au ținut cont de faptul că Curtea Supremă de Justiție în decizia sa a considerat că intimatele, abuziv, unilateral și fără acordul proprietarului, au ocupat terenul cu nr. cadastral 2534107284 și ilegal s-a folosit de el, cauzându-i pagube materiale, care urmează a fi recuperate.

Prin referința depusă la 25 octombrie 2013 ÎM „Călărași Divin” SA a solicitat respingerea recursurilor și menținerea hotărârilor judecătorești.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 13 noiembrie 2013 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile neîntemeiate și care urmează a fi respinse cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe din următoare considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Pe parcursul judecării pricinii s-a constatat că recurenta Sofia Timofti deține cu drept de proprietate terenul cu destinație agricolă cu suprafața de 0,5001 ha, cu nr. cadastral 2534107285, situat în extravilanul s. Pitușca, r-nul Călărași, fapt confirmat prin titlul autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat la 14 decembrie 2001 (f. d. 6, vol. III).

De asemenea, s-a constatat că recurentul Tudor Timofte deține cu drept de proprietate terenurile cu destinație agricolă cu suprafețele de 0,5000 ha și 0,4999 ha, cu nr. cadastrale 25341005320 și 2534107283, situate în extravilanul satul Pitușca, r-nul Călărași, fapt confirmat prin titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberate la 30 martie 2007 și 21 septembrie 2010 (f. d. 99, 163, vol. III), iar recurenta Ecaterina Timofte deține cu drept de proprietate terenul cu destinație agricolă cu suprafețele de 0,5001 ha, cu nr. cadastral 2534107284, situat în extravilanul s. Pitușca, r-nul Călărași, fapt confirmat prin titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat la 14 decembrie 2001 (f. d. 164, vol. III).

Din materialele dosarului rezultă că terenurile menționate au fost ocupate de către SC „MMVZ-Angro” SRL prin procurarea masivă a loturilor de teren în perioada anilor 2004-2006 de la diferiți cetățeni din preajma s. Pitușca, raionul Călărași.

Ulterior, conform contractelor de arendă nr. 311, 312 și 313 din 24 decembrie 2006 și nr. 12 din 28 februarie 2007, terenurile procurate de la cetățeni de către SC „MMVZ-Angro” SRL au fost transmise ÎM „Călărași Divin” SA, pe care au fost plantate viță de vie

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Sofia Timofti, Ecaterina Timofte și Tudor Timofte au solicitat obligarea SC „MMVZ-Angro” SRL și ÎM „Călărași Divin” SA să nu creeze obstacole în folosirea terenurilor menționate și încasarea de la SC „MMVZ-Angro” SRL și ÎM „Călărași Divin” SA în beneficiul Sofiei Timofti a venitului ratat în sumă de 74000 lei și a sumei de 10000 lei, în vederea reparării prejudiciului moral, în beneficiul lui Tudor Timofte a venitului ratat în sumă de 107588 lei și a sumei de 30000 lei, în vederea reparării prejudiciului moral și în beneficiul Ecaterinei Timofte a venitului ratat în sumă de 53666 lei.

Instanțele judecătorești, fiind investite cu judecarea pricinii, au ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, obligând SC „MMVZ-Angro” SRL și ÎM „Călărași Divin” SA să nu creeze obstacole la folosirea de către Sofia Timofti a terenului agricol cu suprafața de 0,5001 ha, cu nr. cadastral 2534107285, de către Ecaterina Timofte a terenului cu suprafața de 0,5001 ha, cu nr. cadastral 2534107284 și de către Tudor Timofte a terenului cu suprafața de 0,4999 ha, cu nr. cadastral 2534107283, situate în extravilanul s. Pitușca, raionul Călărași, în rest respingând acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Conform art. 14 alin. (1) și (2) din Codul civil, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

Conform art. 610 alin. (2) din Codul civil, ratat se consideră venitul care ar fi fost posibil în condițiile unui comportament normal din partea autorului prejudiciului în împrejurări normale.

Din materialele dosarului rezultă că ÎM „Călărași Divin” SA a prelucrat terenurile agricole menționate și a sădit viță de vie cu permisiunea recurenților, cu scopul ca ulterior să cumpere aceste terenuri.

De asemenea, din materialele dosarului rezultă că pe parcurs, ÎM „Călărași Divin” SA și SC „MMVZ-Angro” SRL au fost duse negocieri cu recurenții în acest sens, fapt confirmat și de către ultimii.

Astfel, conform procesului-verbal a întâlnirii părților din 01 decembrie 2009, Sofia Timofti și Tudor Timofte duceau tratative cu ÎM „Călărași Divin” SA în privința vânzării terenurilor cu nr. cadastrale 2534107283, 2534107284 și 52534107285, iar în privința terenului cu nr. cadastral 2534105320, inginerul cadastral al Primăriei s. Pitușca urma să stabilească unde este amplasat.

Prin urmare, din circumstanțele enunțate rezultă cu certitudine că lucrările de plantare a viței de vie pe terenurile agricole, care aparțin cu drept de proprietate recurenților, au fost efectuate cu acordul acestora, aceștia acceptând verbal aceste lucrări. Or, cunoscând despre plantarea viței de vie, recurenții nu au înaintat careva cereri de chemare în judecată în acest sens și nu au solicitat încetarea plantării viței de vie, înaintând prezentele acțiuni doar după plantarea viței de vie și maturizarea acesteia.

Mai mult ca atât, recurenții, calculând venitul ratat prin metoda presupunerii că dacă sădeau cartofi, grâu și porumb pe terenurile menționate, urmau să obțină anumite venituri, nu au prezentat probe pertinente și veridice, care ar confirma că ei sădeau anterior aceste culturi și obțineau veniturile pretinse.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că recurenții Sofia Timofti, Tudor Timofte și Ecaterina Timofte nu au prezentat probe pertinente și veridice, care ar confirma posibilitatea reală a obținerii unor venituri, existența resurselor materiale și forței de muncă necesare realizării activității sale productive și comerciale.

Or, în conformitate cu art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În asemenea împrejurări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele judecătorești temeinic și legal au respins pretenția recurenților cu privire la încasarea veniturilor ratate, iar argumentele invocate de către recurenți în acest sens nu pot fi reținute ca întemeiate.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt întemeiate și legale, iar argumentele invocate de către recurenți sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se resping recursurile declarate de către Sofia Timofti, Tudor Timofte și Ecaterina Timofte.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2013 și hotărârea Judecătorei Călărași din 16 noiembrie 2012 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Sofiei Timofti, Ecaterinei Timofte și a lui Tudor Timofte împotriva Societății comerciale „MMVZ-Angro” societate cu răspundere limitată și Întreprinderii mixte „Călărași Divin” societate pe acțiuni cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea terenurilor de pământ, încasarea venitului ratat și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorei

Valeriu Doagă

Iuliana Oprea

Ion Druță

Iurie Bejenaru

Ion Corolevschi